

II. Meşrutiyet'in Meçhul Bir Mecmuası: Merâm

Yazar(lar) / Author(s)

Öğr. Gör. Kadir Ceylan

Yüksek İhtisas Üniversitesi, Ortak Dersler

Bölümü, Ankara-Türkiye

e-posta: kadirceylan@yu.edu.tr

(Sorumlu Yazar/Corresponding author)

Makale Bilgileri/Article Information

Tür-Type: Araştırma makalesi-Research article

Geliş tarihi-Date of submission: 14. 08. 2023

Kabul tarihi-Date of acceptance: 17. 10. 2023

Yayın tarihi-Date of publication: 30. 11. 2024

Hakemlik-Review

Hakem sayısı-Reviewers: İki Dış Hakem-Two

External

Değerlendirme-Review: Çift Taraflı Kör

Hakemlik-Double-blind

Etik/Ethics

Etik beyan- Ethical statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur.

Benzerlik taraması- Plagiarism checks

Yapıldı-İntihal.net-Yes-İntihal.net

Etik bildirim- Complaints

ictimaiyatdergi@gmail.com

Çıkar çatışması-Conflict of interest

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

The Author(s) declare(s) that there is no

conflict of interest

Finansman-Grant Support

Herhangi bir fon, hibe veya başka bir destek alınmamıştır.

No funds, grants, or other support was received.

Lisans- License

CC BY-NC 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.tr>

Atıf- Citation (APA)

Ceylan, K. (2024). II. Meşrutiyet'in meçhul bir mecmuası: Merâm. *İctimaiyat*, 8(2), ss. 745-757. DOI:

<https://doi.org/10.33709/ictimaiyat.1342806>.

Abstract

Merâm, İttihat ve Cemiyeti'nin 23 Temmuz 1908'de Meşrutiyet'i yeniden ilân ettirmesi sonrasında yayın hayatına başlayan mecmulardan biridir. Merâm, ilk sayısı 30 Teşrinievvel 1324 (12 Kasım 1908), son sayısı 29 Kânunusani 1324 (11 Şubat 1909) tarihli olmak üzere toplam 10 sayı neşredilmiştir. Yayın yaptığı süre boyunca İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni ve Osmanlılık düşüncesini savunmuştur. Aynı zamanda yeniden ilân edilen Meşrutiyet'e ve açılan meclise karşı eleştirel yazılar da neşretmiştir. Merâm mecmuası, Mekâtib-i Âliye talebelerinin sıkıntılarını ve isteklerini dile getirmiş ayrıca sütunlarını onların yazılarına açmıştır. Her ne kadar İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin faaliyetlerini açıktan açığa desteklese de özellikle Anadolu'nun içinde bulunduğu sıkıntılara kulaklarını kapamamıştır. Görülen aksaklıklar ve düzensizlikler Hande başlığı altındaki mizahi bölümde dile getirilmiştir. Bu bölümdeki yazılar içeriği dolayısıyla imzasız veya müstear kullanılarak yayınlanmıştır. Hakkı Tarık Us Koleksiyonu'nun dijital erişiminden ulaştığımız bu dergi dönemin önemli isimlerinin imzasını taşıyan yazılar barındırmaktadır. Bu çalışmada Merâm'ın içeriği, yazar kadrosu ve muhtevası ele alınmış ve fihristi hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Merâm, II. Meşrutiyet, İttihat ve Terakki Cemiyeti, Basın, Osmanlılık.

An Unknown Magazine Of The Meşrutiyet II: Merâm

Abstract

Merâm was one of the periodicals that began publishing after the Committee of Union and Progress re-proclaimed the Constitutional Monarchy on July 23, 1908. Merâm was published for a total of 10 issues, the first issue dated 30 Teşrinievvel 1324 (November 12, 1908) and the last issue dated 29 Kânunusani 1324 (February 11, 1909). Despite its support for the Committee of Union and Progress and the ideology of Osmanlılık, the periodical also criticised the problems caused by the declaration of the Constitutional Monarchy and the reopening of the parliament. The journal Merâm expressed the problems and demands of the students of Mekâtib-i Âliye and also opened its columns to their writings. Although it openly supported the activities of the Committee of Union and Progress, it did not close its ears to the troubles in Anatolia. The problems and irregularities were expressed in the humorous section under the title Hande. The articles in this section are published anonymously or pseudonymously due to their content. This magazine, which we accessed from the digital access of Hakkı Tarık Us Collection, contains articles signed by important names of the period. In this study, Merâm's content, author staff and content are discussed and an index is prepared.

Keywords: Merâm, Constitutional Monarchy II, Committee of Union and Progress, Press, Osmanlılık.

1. Giriş

Osmanlı Devleti'nde basın faaliyetleri ilk Türk matbaasının kuruluşundan (1727) neredeyse bir asır sonra 1831'de Takvim-i Vekâyi'nin neşredilmesiyle başlar. II. Mahmud döneminde (1808-1839) faaliyete geçen bu gazete, devletin yaptığı veya yapmak istediği reformları tanıtan resmi bir yayındır. 1840 yılında Ceride-i Havâdis ile birlikte Osmanlıda özel teşebbüs basın faaliyetlerine dâhil olmaya başlamıştır. Yarı resmi bir hüviyete sahip olan Ceride-i Havâdis'ten sonra, ilk özel gazetemiz Tercümân-ı Ahval, Agâh Efendi tarafından 1860 yılında yayımlanmaya başladı. Onu 1862'de basın hayatımızın en önemli gazetelerinden biri olan Tasvir-i Efkâr izlemiştir. Dergicilik faaliyetleri de 1849'da Vekayî-i Tıbbiye ile başlayıp, 1862'de Mecmuayı Fünûn ile devam etmiştir. Mecmuayı Fünûn'u Mir'at, Diyojen, Ulum, Keşkül, Çaylak gibi dergiler takip etmiştir.

XX. asrın başlarında, Meşrutiyetin tekrar ilanı ile birlikte basın hayatımız hiç olmadığı kadar canlandı. Daha önce ciddi bir tahkikat sonrası alınabilen gazete ve mecmua yayın hakları Meşrutiyetin ilanından sonra, kolay bir şekilde verilmeye başlanmış, bu durum gazete ve mecmuaların sayısında ciddi bir artışa sebep olmuştur (Birinci, 1995: 143). 1908-1909 yıllarında 353, 1910'da 130, 1911'de 124 gazete ve mecmua yayınlandı (Toprak, 1984: 19)

Bu çalışmanın konusu teşkil eden Merâm mecmuası¹,1908-1909 yıllarında yayımlanan 353 dergiden birisi olup toplam 10 sayı çıkmıştır. Hakkı Tarık Us Koleksiyonu'nun dijital erişiminden ulaştığımız bu dergi dönemin önemli isimlerinin imzasını taşıyan yazılar barındırmaktadır

2. Merâm'ın Künyesi ve Tahrir Heyeti

Derginin görülebilen bütün sayı kapaklarında bazı değişikliklerle şu künye bilgileri yer almaktadır:

Vatan ve milletin menâfine ve Mekâtib-i Âliye talebesinin tenvir-i efkârını ve hukukunu müdafaaya hâdim siyasî, felsefî, edebî mecmuadır.

Sahib-i İmtiyâz ve Sermuharriri: Refet Avni

Müdürü: Ali Sâlahaddin²

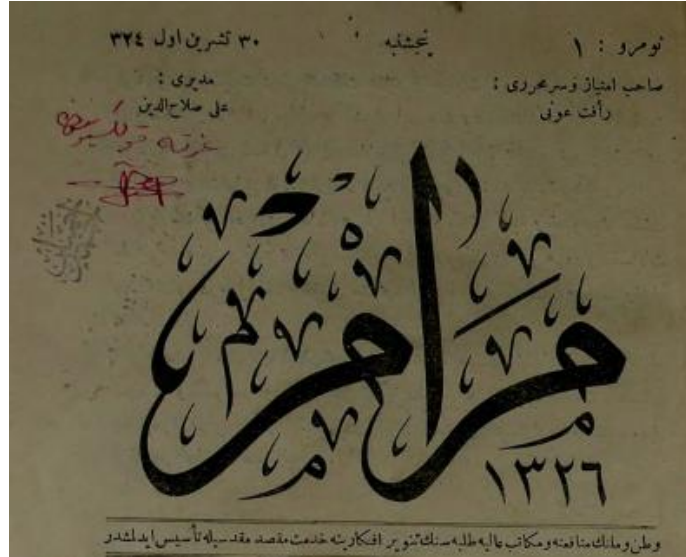
Mahmud Bey Matbaası³

Mahal-i İdaresi: Bâb-ı Âli Caddesi'nde Mısırlıoğlu Hanı'nda 8 numaralı daire-i mahsusadır.

¹ "Merâm. Vatan ve milletin menâfiine hâdim dinî, siyasî, felsefî, edebî, içtimai haftalık mecmuadır. Sâhib-i imtiyâz: Ref'et Avni. Müdürü: Ömer Lütfi. Kısım-ı Edebî Muharriri: Ali Selâhaddin. İstanbul. Selânik Matbaası. 15x24 (Haftalık). 30 Teşrin I – 29 Kanun II 1324, 1-10" (Duman, 2000: 560). Derginin künyesi ve sahibi hakkında diğer bir kaynak için bakınız (Birinci, 1997: 64)

² 2. sayıda müdür olarak Bahaeddin Mustafa ismi geçerken, Ali Selâhaddin kısmı edebî muharriri olarak zikredilmektedir. 9.sayıdan sonra ise müdür olarak Ömer Nutkî ismi görülmektedir.

³ 9. sayı Selânik Matbaası'nda, 10. sayı ise Matbaa-i Ahmed Saki Bey'de basılmıştır.

Resim 1: Merâm'ın ilk sayısı. (Hakkı Tarık Us Koleksiyonu)

İlk sayısı 30 Teşrinievvel 1324 (12 Kasım 1908), son nüshası 29 Kânunusani 1324 (11 Şubat 1909) tarihli Merâm dergisi toplam 10 sayı neşredilmiştir. Merâm'ın tahrir heyetinde yer alan isimlerin hepsinin dergide yazısı bulunmamaktadır. Merâm'da imzası bulunan yazarların kimliği tespit edilebilenler hakkında dipnotlarda açıklama yapılmıştır. Mecmuanın tahrir heyeti ve muavin-i tahririyesi şu isimlerden oluşmaktadır:⁴

İzmir Mebusu Müftü Mehmed Said Efendi, İzmir Mebusu Said Bey, Bursa Mebusu Ömer Fevzi Efendi, Manisa Mebusu Tokadîzâde Şekib Bey, Şirket-i Hayriye Meclis İdare Reisi Keçecizâde Hikmet Bey, Maliye Nezareti Kupon Müdürü Abdurrahman Bey, Mekteb-i Mülkiye Müdürü Celal Bey⁵, Mekteb-i Hukuk Müdürü Abdülhaluk Midhat Bey, Darülmulalimin-i Âliye Müdürü İsmail Hakkı Bey⁶, Ticaret Mekteb-i Âliyesi Müdürü Hasan Tahsin Bey, Ticaret Mekteb-i Müdür Muavini Safvet Bey, Üsküdar Mahkeme-i Şeriyeye Naibi Mekâtib-i İdâdiye Muallimlerinden Nuri Bey, Mekâtib-i Âliye Müfettişi Halil Edib Bey⁷, Maarif Nezareti Levâzım İdaresi Müdür Muavini Mekâtib-i İdâdiye Muallimlerinden Mehmed Ziya Bey⁸, Mekâtib-i Hususiye Müfettişlerinden Sâlih Bey, Maarif Nezareti Mekâtib-i Âliye İdaresi Hülafasından Ali Selahaddin Bey⁹, Mekteb-i Mülkiye Mezunlarından Mekteb-i İdâdiye Muallimlerinden Refet Avni Bey¹⁰, Erkânı Harbiye

⁴ İlk sayıların arka kapakları koleksiyonlarda bulunmamaktadır. Son iki isim, künyelerden eklenmiştir.

⁵ Mehmed Celâl Bey(1863-1926); Coğrafya, hesap ilmi ve ziraat hakkında kitapları bulunan Mehmed Celâl, Celâl imzasıyla, Merâm'ın 5. sayısında "Mücadele-i İstibdâd ve Hürriyet" adlı bir yazı kaleme almıştır.

⁶ İsmail Hakkı İzmirli (1869-1946); Kur'an ilimleri, Hadis, Kelâm, Fıkıh, Felsefe ve Mantık konularını ihtiva eden kitaplar yazan İsmail Hakkı'nın ilk yazıları Meşrutiyet'in ilanından sonra Merâm mecmuasında neşredilmiştir. İsmail Hakkı'nın Merâm'da İsmail Hakkı ve Hakkı imzasıyla İslam felsefesi ve tarihi konulu on beş yazısı bulunmaktadır.

⁷ Halil Edib Bey (1864-1912); Çeşitli risale ve tercümeleleri bulunan Edib Bey, dergilerde yazılar ve şiirler kaleme almıştır. Merâm mecmuasında Halil Edib imzasıyla yayınlanan biri makale diğeri şiiri olmak üzere iki yazısı bulunmaktadır.

⁸ İhtifalci Mehmed Ziya (1866-1930)

⁹ Ali Salâhaddin Yiğitoğlu (1877-1939); Ali Salâhaddin, Merâm'ın Kısım-ı Edebî sütununun başmuharriri idi. Ali Salâhaddin, Merâm mecmuasında Ali Salâhaddin, Salâhaddin ve Ali imzalarıyla şiirler, edebî, dinî ve felsefî yazılar kaleme almış ve bazı tercümeleleri yayınlamıştır. Mecmuanın her sayısında en az bir yazısı bulunan yazar on sekiz yazı ile dergide en çok yazısı bulunanlardan birisidir.

¹⁰ Mehmed Ref'et Avni Aras (1881-1943); Merâm'ın imtiyaz sahibidir. Ref'et Avni'nin Merâm'da iktisat ve tarihi üzerine Ref'et Avni imzasıyla dokuz adet yazısı mevcuttur.

Binbaşılardan Şükrü Bey, Muharririni Osmaniyeden ve Mekteb-i Mülkiye Mezunlarından Nejad Kudret Bey, Muharririni Osmaniyeden Ferid Rebiî Bey, Muhiddin Bey, Nâzım Bey¹¹, Abdüllatif Nevzat¹², Ali Kemal¹³.

3. Merâm'ın Merâmı

Merâm, Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte matbuata olan hücumun kendilerinin yayın amaçları ile bağlantılı olmadığını, mecmuanın neşredilmesinin şahsî çıkar elde etmek için değil milletin evladına ve özellikle Mekteb-i Mülkiye şâkirdanına hizmet etmek, onların yazılarını yayınlamak ve haklarını müdafaa etmek için yayın hayatına başladığını beyan etmektedir.¹⁴ Tarihî, edebî, coğrafî, felsefî, iktisadî ve askerî içerikli yazıların yanı sıra “Hande” başlığı altında fıkralar ve “Spor” başlığı altında avcılık ile ilgili yazılar mecmuanın içeriğini oluşturmaktadır. İslam felsefesi ve dünya iktisadına dair yazılar da dikkat çekicidir. Derginin ilk sayısının birinci sayfasında yer alan “Mesleğimiz” başlıklı ve “Merâm” imzalı yazı mecmuanın amacını bize şu satırlarla aktarır:

“Mesleğimiz

Ulûm ve maârifin cilvegâh-ı feyz ve terakkîsi olan şu zaman-ı hürriyet-nişânede ebnâ-yı vatanın tehzib-i ahlâk ve tenvîri efkârına hizmet maksadıyla tesis eden ulûm-u matbûatın açuş-ı füyuzanına atılmış cerâid-i mevkûte meyanında “Merâm” amel-i mukaddesini samimi ve ciddi bir surette karâin-i muhteremesine şu sûretle ifade etmek istiyor: Merâm; evlâdı millet ve vatanın, mekâtib-i âliye ve husûsiyle Mekteb-i Mülkiye şâkirdanının tevsî-i müktesebatı ve tenvir-i ezhanı için hukuk ve siyâsiyattan bahs-ı makalât-ı müfide derc ve tahrir eyleyecektir. Bundan mâadâ meslek-i ilim ve edebe lâyük ve terakkiyât-ı hazıraya muvafık bir sûrette edebî, felsefî ve ahlâkî makalâtı ihtiva edecek ve meşahir siyâsiyunumuz ile udebâ-yı Osmaniyemizin âsar bir güzidesini “sahâif-i mensiye” namı tahtında muhterem karîlerine arz edecektir.

Kezalik mir'at-i şunun-u âlem ve ibretnüma-yı sahâif-i ümem olan tarihin vukuat gûnağûn hayret-nümununu muhâkemat-ı akliye ve havâdis-i ruzmerreye tatbik ederek ayrı safhalarda erbab-ı mütalemeye küşad edecek ve Osmanlılığın mine'l-kadim mahâret-i avâlim-i pesendanesini teşkil eden “silâh kullanmak ve ata binmek” gibi mübâhisi sıhhi bir eğlence ve jimnastik olmak üzere “spor” namı altında gösterecektir.

Bir haftalık havâdisi icmale arz etmek ve mekâtib-i âliye ve husûsiyle mekâtib-i mülkiye mezuneyn ve talebe-i muhteremesinin gönderecekleri her türlü makalât ve mübahesâtı derc etmek ve hukuk-ı meşru'alarını müdâfaa eylemekte Merâm'ın vazife-i mukaddesindedir.

Maksadımız matbûata olan hücumdan bilistifâde celb ve iddihar temin-i menâfi-i şahsiye ve husûsiye olmayıp elden geldiği kadar menâfi-i umûmiyeye hizmet ve hissiyat-ı

¹¹ Mehmed Nâzım Özgünay [Filorinalı] (1883-1939); “Türk Şiir Kralı” unvanını alan Mehmed Nâzım, gazete ve mecmualarda pek çok şiirini yayımlamıştır. Yazılarında Filorinalı imzasını da kullanan şairin Merâm'da da şiirleri yayınlanmıştır. Merâm'daki yayınlarında –sekiz adet- Mehmed Nâzım, Filorinalı Nâzım ve Nâzım imzalarını kullanmıştır.

¹² Nevzat Ayasbeyoğlu (1888-1966); Ayasbeyoğlu, Sebîlürreşâd, İslâm, Ülkü ve Bilgi gibi mecmualarının yanı sıra Merâm mecmuasında da yazmıştır. Mecmuanın 8. sayısında Abdüllatif Nevzat imzasıyla “Muallim Muhterem İsmail Hakkı Beyefendiye – Muahede-i Peygamber” adlı bir yazı kaleme almıştır.

¹³ Ali Kemal (1869-1922); Sorbon Dârülfünûnu'nda, Paris Müsâhabeleri ve İki Hemşire adlı kitapları bulunan Ali Kemal, devrin önemli yayın organlarında kaleme aldığı yazılarının yanı sıra Merâm mecmuasının ilk sayısında Ali Kemal imzasıyla “Dün, Bugün” adlı bir yazı kaleme almıştır.

¹⁴ Derginin arka kapak yazılarında Mekteb-i Âliye talebelerinden makale göndermeleri istenmektedir. Ayrıca, beğenilen yazı sahiplerine bir yıllık dergi aboneliği hediyesi müjdelenmiştir.

vatanperverânemizi faalen isbata bez-i gayret etmekten ibarettir. Herhalde medar-ı istinadımız tevfiakat-ı samedâniyedir.” (Merâm, 1324: 1)

23 Temmuz 1908 Meşrutiyetin yeniden ilanı sonrası, Osmanlı mütefekkirleri artık bütün sorunların çözüleceğine kâni idi. Zira istibdat döneminde ‘İstanbul mezar kadar sakin, halk mezar taşları kadar hissizdi’ (Celal, 1324: 134). Meşrutiyet bir kurtarıcı, her derdin devası olarak görülüyordu. Merâm’ın ilk sayısında ‘Dün Bugün’ başlıklı bir yazı kaleme alan Ali Kemal, Meşrutiyet’i bir varlık-yokluk davası olarak ele alır:

“Biz Osmanlılar dün ne idik? Hiç! Bugün neyiz? Hep! Çünkü dün –mûcez bir târifle- esir idik, bugün hürüz. Bir esirin işi gücü nedir? Yemek, içmek, yatmak, kalkmak, bir parçada çalışmak, lakin fikir ve amelden mu'arrâ bir tarzda sırf yaşamak, yaşayabilmek için çalışmak değil midir? Hâlbuki bir hürün vezâifi müteaddid, fakat câzibedar, bazen müheyyic ve müheyyib, daima da muallâdır.” (Ali Kemal, 1324: 2)

Ali Kemal’e göre hürriyet okuma/yazma özgürlüğü getirmiş, bütün Osmanlı münevverleri genciyle yaşlısıyla azimle ‘mebnâ-i kemâlat-ı Osmâniyeyi’ korumaya çalışıyordu (Ali Kemal, 1324: 3-5). Osmanlı halkına bu lütfu bahşeden İttihat ve Terakki Cemiyeti ‘bu milletin esas ruhu’ olarak telakki ediliyordu. Bu sebeple Meşrutiyet’in ilanı ile vazifesini tamamlamış değildi. Çünkü İttihat ve Terakki Cemiyeti Osmanlı halkına ‘hürriyetini yani insanlığını vermiş’ ve onun yegâne koruyucusu olmuştu (Sermuharrir, 1324: 130-131; Erkân-ı Harbiye Zâbitânından İlhami, 1324: 5).

İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin içtimai fikri olan Osmanlılık, dergide açık bir şekilde işlenmekte idi. Meşrutiyetin getirilmesi bütün Osmanlılar adına ele alınıp methedilirken ittihat-ı anâsır fikri dile getiriliyordu. Mecmuada Arap Edebiyatının sütunlara taşınması, Arapların İstibdat döneminde maruz kaldıkları ‘haksızlıkların’ dile getirilmesi hiç şüphesiz bu sebeptendi (Ferid Rebiî, 1324: 79-82). Bununla birlikte tasavvur edilen ‘Osmanlılık’ düşüncesinde Millet-i Hâkime Türklerdi. Osmanlılık düşüncesine rağmen, anâsır-ı gayrimüslimlere bir serzenişin bulunduğunu da görüyoruz;

“Her hükümette her medeni devlette hakk-ı hâkimiyet milleti hâkimenindir... Türkiye’de ise milleti hâkime Türklerdir. İşte bu kavm-i necib mecbûl bulunduğu mezâyâ ve civanmerdlikle anâsır-ı gayrimüslimeye ağışunu açtığı, idare-i müstebide altında bazen imtiyazlara nail ve ekseriya i’tisâfa düçar olan bu anâsırı kemal-i muhabbetle der-ağış ettiği, hâkimiyeti kale almadığı, hakk-ı müsâvâtı ilan ve bunu fiilen isbat ettiği halde buna mukabil ne gördü?” (Merâm, 1324: 66-67)

Meşrutiyetin ilanı sonrası arka arkaya gelen olumsuzluklar ‘Osmanlılık’ düşüncesini aşındırmaya başlamıştır. Bulgaristan’ın bağımsızlığı (5 Ekim 1908), Yunanistan’ın Girit’i ve Avusturya’nın Bosna-Hersek’i ilhakı (6 Ekim 1908) hadiseleri bu aşınmanın temel sebepleri idi. Merâm’da yaşanan bu olaylara karşı Millet-i Hâkimenin Türkler olduğu vurgulanırken kuru gürültüye pabuç bırakılmayacağı açıkça beyan edilmişti:

“Fikirleri Bizans hayalleri ile meşbu’ olub Osmanlılıkla uyuşmak istemeyen Yunan muhibleri bilmelidir ki Hükümet-i Osmaniye bunların bazı metâlibine mümaşat etmiş ise bu mümaşat bir zaafdan tevellüd etmemiştir. Bunlar yine bilmelidirler ki Avrupa efkâr-ı umumiyesi karşısında dün ki Türkler ile bugün ki Osmanlılar arasında pek azim farklar vardır. Bugün Osmanlılar kanlarının son damlasını akıtacaklar ve artık namuslu bir hükümet gibi idare-i dâhiliyelerine hiçbir ecnebi devletin müdahalesi[ni] görmeye tahammül etmeyeceklerdi.

Rum vatandaşlarımızdan kemâl-i ehemmiyetle rica ederiz ki karîben küşâd edilecek parlamentomuzda nâehiller bulundurarak enzâr-ı umumiye karşısında bizi küçük düşürmesinler zira bundan zarardîde olacak yine kendileridir. Bugün Osmanlılar kuru gürültüye pabuç bırakmaz bu gürültülerden vareste kalmak yollarını bilirler, düşünürler. Türkiye-i Osmanlı olmak iste[me]yenler gider yoksa Yunan tarafdarlarını Yunanistana kadar teşyî' edecek vesaidimiz kuvvetimiz vardır, ne kadar çok olurlarsa olsunlar." (Merâm, 1324: 66-67)

4. Merâm'da Dönem Eleştirisi: Hande

Merâm her ne kadar Meşrutiyet'e ve İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne taraftar olsa da yayımlandığı süre boyunca yaşanan olumsuzluklara sessiz kalmamıştır. Müdafî olduğu Mekatib-i Âliye mezunlarının karşılaştıkları haksızlıkları ele almıştır (Merâm, 1324: 12-13). Ayrıca Merâm, Meşrutiyet'ten ve 17 Aralık 1908'de açılacak olan Meclisten büyük beklentileri olan Anadolu'nun da sesi olmuştur:

"Zavallı ben! Bir insanın damarları olmazda yaşar mı? Hâlbuki damarsız insan olmaz. Damarlarında kan dolaşmayan insan da yaşamaz. Bende de hayattan eser yok! İstibdâd beni de ezdi, bitirdi. Ben bu alîl vücudumla size nasıl ekmeğiniz için buğday, gıdanız için et yetiştireyim; ormanlardan kereste, madenlerden cevher vereyim? Yandım, bir harâbezâra döndüm. Ne içerilerime medeniyet girebildi; ne de terakkiyât âleminde hissedâr olabildim. Haftalarca değil aylarca evladlarım eşinden, dostundan, işinden gücünden haber alamadı. Ne ziraatım ilerledi, ne de ticaretimin tadını tadabildim. Yalnız bu kadar mı? Nelere sebep oldum? Üzerimde yürümek isteyen biçareler her adımda bir sendeleyerek kâh bir uçurumda[n] yuvarlandı, kah bir derede boğuldu. Hep bunları, bu men'ine muktedir olmadığım felaketleri gördükçe için için ağladım, kanlı yaşlarımı sinemde gizledim. O arslan yavrularımın can çekişlerini gördükçe sebep olan müstebid, mürteşilere lanetler okudum. Ne çare? Elimden ne gelir. Beni kim dinler. Ey sevgili yavrularımın muhterem vekilleri! Sizin de birçoğunuz geçerken gördünüz, felaketimin derecesini anladınız. İlk ama ilk işiniz benim derdimin çaresini görmeyecek mi? Buralarda her gün bir adam öldürdüler, her gün birçok yavrularımı soydular soğana döndürdüler. Buralara eli silahlı bekçi koymayacak mısınız? Ey oğullarımın vekilleri! Yakanızı bırakmam, benim çaremi görün... Bir kere şifayâb olayım, damarlarım yoluna girsin kanım cevelâna başlasın, kuvvetleneyim. Bakın size altın danesi gibi buğdaylarımı, değerli maden cevherlerimi daha daha nelerimi yetiştireyim, vereyim. Sizi hem el elerine muhtaç etmeyerek besleyeyim, hem de fazlasını satın para kazanın! Şu kadar var ki alacağınız paranın birazını yine yine bana sarf edin. Yoksa yoksa ben ölürüm!!" (Ferdî Rebî, 1324: 27-28)

İlk sayıda dile getirilen bu feryada cevap verilmediğini düşünen Merâm heyeti eleştirinin dozunu artırarak, altıncı sayıda Anadolu'nun halini tekrar sütunlarına taşıdı:

"İnkılâbımızın ilk günlerinde milletin kesesine elini sokanların tecavüzlerine son vermek gerekirdi ama nerde? Gözünü hazinelerin doyuramadığı maaşıyla geçinen o zavallılar! Millet istibdad döneminde para para diyen merkez karşısında eridi bitti zaten. Köylüler yakacak gaz bulamıyor. Buğday değil arpa ekmeği yiyor. Fakat artık mebusan meclisi açıldı, millet artık hizmet etmemiş ve etmeyen kimseye para değil habbe bile vermeyecek." (Köylülerimize, 1324: 185-187)

Merâm Meşrutiyet'in aksaklıklarına yönelik asıl eleştirilerini 'Hande' başlıklı mizah köşesinde okuyucusuna sunmuştur. İlk olarak 3. sayıda karşımıza çıkan bu mizah köşesi, 4, 5, 6 ve 7. sayılarda da mevcut. Bu köşedeki yazıların ilkinde imza bulunmazken 4. sayıda 'Kulağı Sağır', 5, 6 ve 7. sayılarda 'Baron Telefon' imzası var. Meşrutiyet'in yeniden ilanı sonrası yaşanan

aksaklıklar hakkındaki nükteler sansür (Hande, 1324: 93), hukuksuzluk (Hande, 1324: 92-93), keyfi uygulamalar (Kulağı Sağır, 1324: 126), mebuslar (Baron Telefon, 1324: 158-159 ; Baron Telefon, 1324: 187-190) ve alafranga züppelikleri (Baron Telefon, 1324: 220-223) hakkında idi.

'İki Arkadaş Arasında' başlıklı Hande de Meşrutiyet'in ilanı sonrası usulsüzlükler şöyle aktarılmaktadır:

"İki Arkadaş Arasında

- Maşallah beyim, evin kaplamalarını değiştirmişsiniz!
- Evet öyle oldu.
- İştittim ki nazaran dülgerleri gece de çalıştırmışsınız.
- Ne yapayım? Ruhsat-ı resmiesini alamadık da.
- Neden?
- Nasıl ruhsat alabilirim. Otuz üç senelik vergi borcum var.
- O halde nasıl oldu?
- Nasıl olacak bir "emri vaki" yaptım.
- Anlamadım
- Bunda anlaşılmaz ne var. Kaplamaları geçen gece değiştirdim, sabahleyin belediye memurları kendilerini bir "emri vaki" karşısında buldular.
- Ne dediler
- Hiç! Olmuş bitmiş!" (Hande, 1324: 92-93)

Yine 'Köprüde Arabacı ile Müşteri Arasında' başlıklı Hande de 'Hürriyet' kavramının toplum içerisinde ne ifade ettiği ince bir şekilde eleştirilmiştir:

- "Köprüde Arabacı ile Müşteri Arasında
- Müşteri- Tepebaşına kaç kuruşa gidersin?
- Arabacı- Bir mecdiye
- Müşteri- Deli mi oldun evvelce yedi paraya giderdiniz.
- Arabacı- Efendi.. Şimdi Hürriyet var." (Kulağı Sağır, 1324: 126)

Eleştiriden en fazla nasibini alan ise Mebuslar olmuştur. Meşrutiyet'in yeniden ilanı ile birlikte siyasî hayatımıza tekrar giren meclis ve mebusluk, insanların siyasî hırslarını gün yüzüne çıkarmıştı;

"-Hasbihal-

Düşünüyorum; mebus olursam, olacağıma da şüphem yokdu ya; evvel gözlüğümün camlarını koyu maviye veya vapurdumanına tebdil edeyim. O halde gece baktığım belli olmaz, herkesi ayrı ayrı tedkik ederim; fesimin kalıbı iyidir, kalıbı değiştirmeye lüzum yok; tam kelleme uygun. Bıyıklarına gelince yukarı mı kıvırsam, yoksa aşağıya mı salıversem; hayır doğru, özüm gibi doğru olmalı, paltom yenidir, yenidir ama bir mebus paltosu bu kılıka olmaz, yakasına bir su samuru geçirtmeliyim, bu halde tabi vereceğim para ile kıymetim de artar, artar mı ya bilakis. Tekmil paltomu kaplatmalıyım, Hoca Nasreddin'in başına gelen keyfiyet akıllardadır ya! Boyun bağımın rengi de mühim bir meseledir, kırmızılı beyazlı, hürriyet alameti! Hoş güzel ama turfa oldu. Karışık olsa: içinin alacası dışına vurmuş derler. Siyah olsa belki matemi var! diye tenkid ederler. Ne yapayım, hah! Beyaz pek aladır. Deseler, deseler beğim baloya geliyor derler. Üzerine bir iğne soksam mı? Evet niçin olmuyor kalbim gibi saf olan boyun bağı rumuzlu, kinayeli bir de iğne lazım, tamam buldum, küçük bir altın terazi kondurmalıyım. Nişane-i adalet, yeleşim kadife, bu pek aladır ama köstek pek ince, hiç olmazsa bir yirmi beş dirhemlik bir şey olmalı. Değil mi ya! Alırız ne yapalım, mebusluk bu, laf değil, insana dört senelik bir ekmeklik, ya şerefi. Evet köstek kalın olmalı hem de parmağıma kalınca bir iki yüzük de geçirmeliyim ta ki servetimin yolunda olduğu anlaşılın.

Pantolonuma gelince hâvî döğülmüş ama bir ütülletirsem. Acaba darlığı nasıl. Daha dar olsa endamıma yakışmaz, boyum kısa, şişman değilim ama adeta etime dolgunum, gelgelelim kundura meselesine, bunu hiç düşünmeye hacet yok vükela tertibi galoş olmalı. Başka nem eksik? Bak asıl lüzumlu bir şeyi unuttum, koluma kalınca baston takmalıyım; aman ne yapıyoruz, ... olur. İnce zarif altın saplı bir baston lazım, daha koltuğuma büyük bir cüzdan, elime de doksan dokuzlu bir tesbih, ... Sen bilmezsin böyle olursa daha iyi olur dedim. Düşündüğüm gibi hazırlandım bilmem amma epeyce param gitti. İntihab gününde geldi çattı, Cuma günü akşamını iple çekiyorum. Uşağı çağırdım. Sandığın peşini bırakma nereye giderse sende git dedim. İçinden çıkacak kâğıtlardan kimin mebus olduğu anlaşılınca buraya koş gel, sana bir beşi bir yerde var dedim. Uşak derhal yeni postahaneye seğırtti. Bende pencereden avdetini didelemeye başladım. Gece saat yedi oldu.

Ağla gözlerim ağla ne gelen var ne giden, sabahtan beri ağızıma susam tanesi koymamıştım iki paket cigara içmişim.

Bir daha yaktım, çan çan kapı! Hemen hoştum. Uşak kan ter içinde geldi. Kimler oldu? dedim. Bir kâğıt uzattı. Bir de ne bakayım. Okuyunca ben oraya şırakkadan düşmüş, bayılmışım. Gözümü açtım bir yatağın içindeyim evimizin halkı başıma toplanmış, etrafıma baktım kan revan. Meğer esnayı sükûtumda o canım kellem taşılığa gelmiş, sargılar içindeyim. Bacı ilerledi efendi ne oldun dedi. Ben bilâihtiyar “Mebus olamadım” dedim. Bacı anlamadı “Mebus olamadın mı?” dedi. Elinin körü dedim. Ah şimdi ettiğim masraflara mı yanayım, mebus olursam diye etrafıma böbürlendiğime mi yanayım. Ah bana öyle geliyor ki şimdi şu benim yerime mebus olanları elime verseler didim didim didikleyeceğim, olduklarına olacaklarına pişman edeceğim.” (Baron Telefon, 1324: 158-159)

5. Sonuç

Başyazılarında yüksek sesle Meşrutiyet’i ve İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin politikalarını destekleyen Merâm, aynı zamanda oluşan memnuniyetsizlikleri de dile getirmekten çekinmeyen bir yayın hayatı sürdü. Meşrutiyet’in ilanı sonrası basının iktidar ve muhalif olarak ayrıştığı tespiti yüzeysel olarak doğru olsa da hakikatte bu kanının geçerli olmadığını söylemek gerekir. Merâm, yayımlandığı 3 ay boyunca bunun bir örneğini teşkil etmiştir. İnsanların Meşrutiyet’ten beklentilerini dile getirdi, aksaklıkları eleştirdi. Mutlakıyeti eleştirip Meşrutiyeti kurtuluş ve İttihat ve Terakki Cemiyeti’ni kurtarıcı olarak gören basın da rahatsızlıklarını dile getirdiğini görüyoruz. Sırf iktidara veya muhalefete olan yakınlıkları onların gerçekleri görmesini engellemedi. Bu gerçekleri sütunlarına taşıırken herhangi bir tepki veya destekle karşılaşarak karşılaşmadığı hakkında bir malumat bulunmamaktadır. Dikkate değer bir husus da şudur ki, Meşrutiyet’in ilk yılında daha önce hiç görülmemiş bir şekilde basın ve matbuat serbestisi mevcuttur. Fikrî tartışmaların yanında siyasî eleştiriler de özgürce yapılabilmektedir. Merâm mecmuasının Hande köşesi buna en güzel örnektir.

Toplam 10 sayı çıkan Merâm, Şubat 1909 çıkarılan basın kanununun maddi yükümlülüklerini yerine getiremediği için kapandı muhtemelen. İlgili kanuna göre dergi veya gazete çıkarabilmek için 500 altın teminat vermek gerekiyordu. Son sayılardaki matbaa değişikliklerini de dikkate alırsak bu kanunun maddi yükümlülükleri gereği Merâm’ın yayın hayatına son verdiği tahmin edilebilir.

Kaynakça

- Ali Kemal (1324). Dün bugün. Merâm, S. 1, 2-4
- Ayasbeyoğlu, S. (1991). Ayasbeyoğlu, Nevzat. DİA, C.4, İstanbul, 206
- Baron Telefon (1324). Hande- hasbihal. Merâm, S. 5, 158-159
- Baron Telefon (1324). Hande- hasbihal. Merâm, S. 7, 220-223
- Baron Telefon (1324). Hande. Merâm, S. 6, 187-190
- Birinci, A. (1995). Meşrutiyet matbuatı (1324-1325) I. Kebikeç, S. 2, 143-149
- Birinci, A. (1997). Meşrutiyet matbuatı (1324-1325) IV. Kebikeç, S. 5, 61-67
- Birinci, A. (2001). İzmirli, İsmail Hakkı. DİA, C. 23, İstanbul, 533-535
- Celal (1324). Mücadele-i istibdad ve hürriyet. Merâm, S. 5, 131-134
- Duman, H. (2000). Osmanlı – Türk süreli yayınları ve gazeteleri (1828-1928). C. 1, Ankara: Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı
- Erkân-ı Harbiye Zâbitânından İlhami (1324). Parlamentoda askerlikten müstâfi mebuslarımız. Merâm, S. 1, 5-7
- Ferdi Rebî (1324). Anadolu'nun meb'uslara feryadı. Merâm, S. 1, 27-28
- Ferid Rebî (1324). Urban-u aşâir. Merâm, S. 3, 79-82
- İnal, İ. M. K. (1969). Son asır Türk şairleri. C.1, İstanbul: M.E.B., 271-273
- İmzasız (1324). Hande- iki arkadaş arasında. Merâm, S. 3, 92-94
- İmzasız (1324). Hande- nev-icad karagözcü ile sansürcü arasında. Merâm, S. 3, 92-94
- İmzasız (1324). İstiklali osmanî ve numune-i terakki mektebinde fevkalade bir ihtifal. Merâm, S. 10, 312-314
- İmzasız (1324). İtizar ve ifade-i mahsus. Merâm, S. 3, 65
- İmzasız (1324). Köylülerimize muavenet. Merâm, S. 6, 185-187
- Kulağı Sağır (1324). Hande- köprüde arabacı ile müşteri arasında. Merâm, S. 4, 126-126
- Merâm (1324). Mekâtib-i âliye mezunları ve muallimlikler. Merâm, S. 1, 12-14
- Merâm (1324). Mesleğimiz. Merâm, S. 1, 1-2
- Merâm (1324). Türkiya Osmanlılarıdır. Merâm, S. 3, 66-67
- Mücellidođlu, A. Ç. (1969). Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler (Mülkiye Şeref Kitabı). C. 2, Ankara: Mars Matbaası
- Mücellidođlu, A. Ç. (1969). Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler (Mülkiye Şeref Kitabı). C. 3, Ankara: Mars Matbaası
- Sermuharrir (1324). Meclis-i mebusan ve ittihad ve terakki. Merâm, S. 5, 130-131
- Tansel, F. A. (1977). XX. asır Türk edebiyatı'nın unutulmaması gerekli şairlerinden Ali Salâhaddin Yiğitoğlu (1877-1939). İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, S. III, 265-282
- Toprak, Z. (1984). Fikir dergiciliğinin yüz yılı. Türkiye'de Dergiler Ansiklopediler (1849-1983), 13-54

Extended Abstract

Introduction

Press activities in the Ottoman Empire began with Takvim-i Vekâyi in 1831, almost a century after the establishment of the first Turkish printing press. Launched during the reign of Mahmud II, this newspaper was an official publication promoting the reforms the state had made or wanted to make. With Ceride-i Havâdis (1840), which came into our publishing life after an accidental bullet, private enterprise started to be involved in press activities in our country. After Ceride-i Havâdis, which had a semi-official identity, our first private newspaper Tercümân-ı Ahval was published by Agâh Efendi in 1860. It was followed in 1862 by Tasvir-i Efkâr, one of the most important newspapers of our press life. Magazine publishing activities started with Vekayî-i Tibbiye in 1849 and continued with Mecmuayî Fünûn in 1862. Mecmuayî Fünûn was followed by magazines such as Mir'at, Diyojen, Ulum, Keşkül and Çaylak.

At the beginning of the XXth century, when the Empire was unraveling, the Tripoli War was followed by the Balkan War and the War of the World War, our press life revived as never before with the declaration of the Constitutional Monarchy. After the declaration of the Meşrutiyet, the rights to publish newspapers and magazines, which could only be obtained after a serious investigation, began to be granted easily, which led to a significant increase in the number of newspapers and magazines. In 1908-1909, 353 newspapers and magazines were published, 130 in 1910 and 124 in 1911.

Merâm, which is the subject of this study, is one of the 353 magazines published in 1908-1909 and had a total of 10 issues. This magazine, which we accessed from the digital access of Hakkı Tarık Us Collection, contains articles signed by important names of the period.

Findings

Merâm was one of the periodicals that began publishing after the Committee of Union and Progress re-proclaimed the Constitutional Monarchy on July 23, 1908. In the first year of the Constitutional Monarchy II, there were approximately 350 periodicals that started publishing by taking advantage of the freedom of the press. Merâm was published for a total of 10 issues, the first issue dated 30 Teşrinievvel 1324 (November 12, 1908) and the last issue dated 29 Kânunusani 1324 (February 11, 1909). During its publication period, it defended the Committee of Union and Progress and the idea of Osmanlıcılık.

Merâm declares that the attack on the press with the declaration of the Constitutional Monarchy is not related to its editorial purposes, and that it started its publishing life not to gain personal benefit from this attack, but to serve the children of the nation and especially the students of the Mekteb-i Mülkiye, to publish their writings and to defend their rights. In addition to historical, literary, geographical, philosophical, economic, and military articles, the magazine also includes jokes under the title "Hande" and articles on hunting under the title "Spor". Articles on Islamic philosophy and world economics are also noteworthy. The writers of Merâm, which was a kind of school magazine, were not gathered around a specific idea or ideology.

For this reason, while defending the Constitutional Monarchy, Osmanlıcılık and the Committee of Union and Progress, the shortcomings of the period were openly expressed.

Merâm presented its main criticisms of the flaws of the Constitutional Monarchy to its readers in the humor column titled 'Hande'. This humor column, which first appeared in issue 3, is also present in issues 4, 5, 6 and 7. While there is no signature in the first of the articles in this column, there is the signature 'Kulağı Sağ' in issue 4 and 'Baron Telefon' in issues 5, 6 and 7. The witticisms about the irregularities of the new order were about censorship, lawlessness, arbitrary practices, parliamentarians and their alafraanga snobbery.

Although Merâm was a supporter of the Constitutional Monarchy and the Committee of Union and Progress, it is seen that he did not remain silent about the negativities during the period of its publication. It deals with the injustices faced by the graduates of Mekatib-i Âliye, for whom it was an advocate. In addition, Merâm became the voice of Anatolia, which had great expectations from the Constitutional Monarchy and the Parliament to be opened on December 17, 1908. The Mebus received the most criticism. The parliament and parliamentarianism, which re-entered our political life with the re-proclamation of the Constitutional Monarchy, brought people's political ambitions to the surface.

Conclusion

Merâm, which vociferously supported the Constitutional Monarchy and the policies of the Committee of Union and Progress in its editorials, also did not hesitate to voice its dissatisfaction. Although it may be superficially true that the press was divided into the ruling and the opposition after the declaration of the Constitutional Monarchy, it must be said that this belief was not valid in reality. Merâm was an example of this during the 3 months it was published. It expressed people's expectations from the Constitutional Monarchy and criticized its shortcomings. We see that the press, which criticized absolutism and saw the Constitutional Monarchy as salvation and the Committee of Union and Progress as the savior, also expressed their discontent. Their closeness to the government or the opposition did not prevent them from seeing the truth.

EKLER**Ek-1: Merâm'ın Fihristi****Sayı: 1, 30 Teşrinievvel 324**

Yazar	Makale	Sayfa
Merâm	Mesleğimiz	1-2
Ali Kemal	Dün, Bugün	2-4
Erkân-ı Harbiye Zâbitânından İlhami	Sahâif-i Siyasîye – Dâhili Parlamentoda Askerlikten Müstâfi Mebuslarımız	5-7
İsmail Hakkı	Ehl-i İslâm ve Felsefe	7-9
Salâhaddin	Hakkı Temeddün ve Medeniyeti İslamiyeye Bir Nazar	9-11
Merâm	Mekatib-i Aliye Mezunları ve Muallimlikler	12-14
Ali Salâhaddin –	Edebiyat – Edib-i Azam Merhum Kemal Beyzâde Şair-i Muallayı Şiyem Ekrem Bey Efendi Hazretlerinin Bir Manzume-i Bedialarını Tahmis - İngiltereye	15-18
Halil Edib	Devr-i İstibdât Nevhatından	18-19
Şükrü	Tarih Dersleri – 1815'de Avrupa Ahvalı	20-23
Ref'et Avni	İngiltere'nin Tarihi İktisadiyesi	24-27
Ferid Rebii	Anadolu'nun Mebuslara Feryadı	27-28
Bir Avcı	Spor – Avcılık 1	29-32

Sayı: 2, 6 Teşrinisani 324

Yazar	Makale	Sayfa
Merâm	Sahâif-i Siyasîye – Türkiye-İngiltere	34-36
İsmail Hakkı	Felsefe-i Ehl-i İslam	37-39
Şükrü	Tarih Dersleri – Tarih-i Hal-i Hazır	40-43
Ref'et Avni	Tarih-i İktisad- İngiltere 2- Garb Müstemlekeleri	43-45
İmzasız	Sahâif-i Mensiyye – Reşid Paşa Merhumun Asar-ı Siyasîyesinden Bir Sahife, Erzurum Valisine Bir Emirname	46-48
Ali Salâhaddin	Edebiyat – Edebiyatın Mahiyeti	49-50
Ali Salâhaddin	Terane-i Vatan	50-52
Ali Salâhaddin	Edib-i Azam Merhum Kemal Beyzâde Şair-i Şiyem Ali Ekrem Bey Efendinin İngiltere Hakkındaki Manzume-i Bedialarına Tahmisten Mabad	52-54
Ali Salâhaddin	Receb Paşa Merhum Hakkında Teessür Name-i Tarihi	55-55
Ref'et Avni	Takalif – Vergi Hakkında Mütalaat-ı Umumiye	55-58
Mehmed Salih	Roman – İntihayı Aşk	58-61
Bir Avcı	Spor – Avcılık 2	62-64

Sayı: 3, 20 Teşrinisani 324

Yazar	Makale	Sayfa
Merâm	Sahâif-i Siyasîye – Türkiye Osmanlılarıdır	66-67
İsmail Hakkı	Ehl-i İslam ve Felsefe	68-69
Bir Zabit	Bahr-i Siyah Boğazı Top Talimleri	70-70
Şükrü	Tarih Dersleri – Tarih-i Hal-i Hazır Meternih Politikası	71-73
Saffet	Balkan Hükümetleri – Bulgaristan Coğrafyayı İktisadisi	74-76
Ref'et Avni	Tarih-i İktisad- İngiltere 3, Fransızlarla Mücadele-i İktisadiye	77-79
Ferid Rebii	Urban ve Eşair	79-82
Mehmed Nazım	Edebiyat – Sultan Murad-ı Hamse Merhumun Lisan-ı Teessür-ü Şahanelerinden	83-84
Halil Edib	Zemzeme-i Tiflane	84-87
Ali Salâhaddin	Edib-i Azam Kemal Beyzâde Şair-i Ala Şim? Ekrem Bey Efendinin İngiltere Hakkındaki Manzumelerine Tahmisten Maban	87-89

Mehmed Salih	Hikâye - İntihayı Aşk	89-92
İmzasız	Hande- İki Arkadaş Arasında, Dilencilere Muavenet Kulübünde, Kadıköy Vapuru Kaptanı İle Bir Piyade Kayıkçısı Arasında	92-94
Bir Avcı	Spor – Avcılık	94-96

Sayı: 4, 27 Teşrinisani 324

Yazar	Makale	Sayfa
Şükrü	Sahâif-i Siyasîye – Türkiye-Avusturya	97-99
İsmail Hakkı	Ehl-i İslam ve Felsefe	99-101
Şükrü	Tarih Dersleri – Tarih-i Hal-i Hazır	102-104
Ref'et Avni	Tarih-i İktisad – İngiltere 4, Amerika'da Mücadeleyi İktisadiyye	104-107
Ferid Rebii	Mesclesi Mebusanda	108-110
Ref'et Avni	Bankalar	110-112
Şükrü	Japonya'da Hayat-ı Askeriye	113-115
İmzasız	Sahâif-i Mensiyye – Merhum Ali Şehnaz Efendi'nin Takrirlerinden: Cezayı İdam Hakkında Mütalaatı Hukukiye	116-117
Ali Salâhaddin	Edebiyat – Osmanlı Bayrağına	118-119
Hayri	Florinalı Nazım Bey'in "Trabzon Ormanları" Manzumesini Tahmis	119-120
Ali Salâhaddin	Tahmis-i Diğer	120-121
Mehmed Nazım	Sabah-ı Hürriyet	122-124
Kulağı Sağır	Hande- Bir Zabıt İle Bir Tüccar Arasında, Köprüde Arabacı İle Müşteri Arasında	125-126
Bir Avcı	Spor - Avcılık	126-128

Sayı: 5, 11 Kânunuevvel 324

Yazar	Makale	Sayfa
Sermuharrir	Meclisi Mebusan ve İttihad ve Terakki Cemiyeti	130-131
Celal	Mücadele-i İstibdad ve Hürriyet	131-134
İsmail Hakkı	Ehl-i İslam ve Felsefe 5	135-138
İmzasız	Sahâif-i Mensiyye – Uhud-u Âtîkeye Dair, "Hasan Fehmi Paşa Hazretleri'nin Eser-i Aliyelerinden Müktebesdir"	139-142
Ali Salâhaddin – Nazım	Edebiyat – Yevm-u Mesu'da Hitab	143-145
Ali Salahaddin	Şair Yektayı Zaman Abdülhakhamid Bey Efendiye	145-147
Mehmed Nazım	Türbe-i Fatih	148
Saffet	Coğrafyayı İktisadî – Bulgaristan	149-152
Ref'et Avni	Bankalar	152-155
Ferid Rebii	Osmanlıların En Büyük Günü	156-157
Baron Telefon	Hande- Hasbihal	158-159
Bir Avcı	Spor- Avcılık	160

Sayı:6, 18 Kânunuevvel 324

Yazar	Makale	Sayfa
İsmail Hakkı	Siyaset-i Şeriyye	161-164
İsmail Hakkı	Ehl-i İslam ve Felsefe	164-167
Şükrü	Tarih Dersleri – Tarih-i Hal-i Hazır	168-169
Saffet	Coğrafyayı İktisadî – Bulgaristan 3	170-172
Ref'et Avni	Bankalar	172-173
Mehmed Ziya	Defter-i Hatıratımdan: Gelibolu Mevlevihanesinden	174-176
Ali Salâhaddin	Edebiyat - Makber	177-179
Filorinalı Nazım	Şair-i Dahi ve Ferid Abdülhakhamid Bey Efendiye	179-181
Ali Salâhaddin	Sahâif-i Mensiyye – Edebiyat-ı Arabiye: Fethülkadir fî-Siretünnebiyül Tahir –1- El-Müsli El-Mevlevi Hafız Osman Efendi	182-183
Ali	Sahaif-i Mensiyye -2- Viyana'dan Âli Paşa Tarafından Fuad Paşa'ya	184

İmzasız	Köylülerimize Muavenet	185-187
Baron Telefon	Hande- Hasbihal	187-190
Bir Avcı	Spor- Avcılık	190-192

Sayı: 7, 1 Kânunusani, 324

Yazar	Makale	Sayfa
İsmail Hakkı	Sahâif-i Siyasîyye – Siyaset-i Şerîyye	193-203
M. F.	Gabriel Lui (?) Üsküp'te Bir Genç Türk ile Mülakatı	204-207
İsmail Hakkı	Ehl-i İslam ve Felsefe 7	207-209
Saffet	Coğrafyayı İktisadî – Bulgaristan 4	209-211
İmzasız	Sahaif-i Mensiyye	212-213
Ali Salâhaddin	Edebiyat- Hürriyet Marşını Tebcil	214-216
Filorinalı Nazım	Meclisi Millimize Tuhfe-i Mübahatim	216-218
İmzasız	Edebiyat-ı Arabiye	218-220
Baron Telefon	Hande- Hasbihal	220-223
Ferid Rebii	Güzeşte Vergiler ve Duyûn-u Gayri Muntazıma	224

Sayı: 8, 8 Kânunusani 324

Yazar	Makale	Sayfa
Hakkı	Sahâif-i Siyasîye – Siyaseti Şerîyye	225-234
M. F.	Gabriel Lui Üsküp'te Bir Jön Türk İle Mülakatı	235-238
İsmail Hakkı	Ehli İslam ve Felsefe 8	238-240
İmzasız	Sahâif-i Mensiyye – Vasiyetname-i Siyasî - Keçecizâde Fuad Paşa Merhum Tarafından Cennetmekan Sultan Abdülaziz Han'a Gönderilmiştir	241-242
Mehmed Ziya	Tarihçe-i Mektebi Sultani	243-245
Ali Salâhaddin	Edebiyat - Sâdî	246-247
Filorinalı Nazım	Edib Abdi-el Eştehar, Kemal Fahr-el Ahrar'a Bir Hitab Tebcilkârı(?)	248-249
İmzasız	Edebiyat-ı Arabiye	250-251
Abdüllatif Nevzad	Muallim Muhterem İsmail Hakkı Beyefendiye – Muahede-i Peygamberi	252-256

Sayı: 9, 15 Kânunusani 324

Yazar	Makale	Sayfa
İsmail Hakkı	Sahâif-i Siyasîye – Siyaseti Şerîyye	257-262
İmzasız	Sahâif-i Mensiyye - Vasiyetname-i Siyasî- Keçecizâde Fuad Paşa Merhum Tarafından Cennetmekan Sultan Abdülaziz Han'a Gönderilmiştir	263-265
İsmail Hakkı	Felsefe Dersleri	266-268
Ref'et Avni	Tarih Dersleri – Tarih-i İktisadi, Fransa'da İlm-i İktisadın Sureti Zuhuru	269-271
Nejad Kudret	Bütçenin Tarif ve Mesarif Kısmının Tedkiki	272-274
Saffet	Coğrafyayı İktisadi	275-279
Mehmed Ziya	Tarihçe-i Mektebi Sultani	280-282
Ali Salâhaddin	Edebiyat – Tasvir-i Mazi	283-284
Nazım	Neşaid-i Miliye	285-286
İmzasız	Edebiyat-ı Arabiye	287-288

Sayı: 10, 29 Kânunusani 324

Yazar	Makale	Sayfa
İsmail Hakkı	Sahâif-i Siyasîye – Siyaseti Şerîyye	289-293
Abdurrahman	Tütün Ziraati ve Ticareti	294-295
Hakkı	Felsefe Dersleri	296-298
Nejad Kudret	Bütçemize Bir Nazar	299-302
Keçecizâde Fuad Paşa	Sahâif-i Mensiyye - Vasiyetname-i Siyasî- Keçecizâde Fuad Paşa Merhum Tarafından Cennetmekan Sultan Abdülaziz Han'a Gönderilmiştir	303-305

Sermuharrir	Süleyman Sudi Efendi	305-307
Ali Salâhaddin	Edebiyat – Hazreti Osmanın Şehadeti	307-309
İmzasız	Edebiyatı Arabiyye	309-311
İmzasız	İstiklali Osmanî ve Numune-i Terakki Mektebinde Fevkalade Bir İhtifal	312-314
Bir Avcı	Spor - Avcılık	315-316
M. Hamdi	Esas Terakki	316-319
Mehmed Ziya	Tarihçe-i Mektebi Sultani	319-320